

40

MALÖN

Naturvärde: GBZKLF, Klass I.

Omfattning: Malön.

Kommundel: 4 Onsala.

Befintligt skydd: Naturreservat.

Areal: 107 ha.

Beskrivning

Malön ligger utanför sydspetsen av Onsalahalvön, ca 1 km söder om Mönster. Ön är en drygt 2 km lång, låg ändmorän, som efter inlandsisens tillbakadragande svallats av havet i samband med landhöjningen. Särskilt sydsidan har byggts på med svallsediment. Malöns mest höglänta parti ligger i nordost och högsta punkten är belägen 14 m ö h. Ett flertal klapperstensfält, s k strandmalar, finns runt ön, framför allt på den smala och krokiga västra delen. Stranden är företrädesvis klippig men sandstränder finns också på nordsidan.

Den svallade moränen utgör ett magert underlag för växtligheten. Vegetationen består därför främst av hedar. Stora delar av ön täcks med kråkrished, framför allt de högre partierna. Gräshed är också omfattande och består huvudsakligen av kruståtel och sandstarr. Längs stränderna finns stora bestånd av mållor, strandråg och enstaka ruggar av havssäv. En mindre borstståtelhed finns också. Flera fridlysta växter finns på Malön. Dessa är marrisp, hedblomster, gullviva, blåsippa och backsippa. Även strandmalört, axveronika, kustruta och strandmolke påträffas på ön. Öns enda trädunge, med bergtall och enstaka asp, björk, rönn m m, växer på den nordöstra delen.

Tjolöholms gods hade får på ön fram till 1920- eller 30-talet. Trots hävduppehållet på mer än 50 år är vegetationen fortfarande betespräglad. Detta torde bero på att ön är vindpinad och naturligt karg.

Malön har ett rikt fågelliv. Bl a finns en stor skrattmåskoloni. Andra intressanta häckfåglar är strandskata, tofsvipa, rödbena, större strandpipare, ejder, småskrake, gravand, silltrut, jorduggla och skärpiplärka. Kråkrishedarna är sannolikt den viktigaste rastplatsen på västkusten för småspov under höststräcket. För en utförligare beskrivning av naturförhållandena, se Malmberg 1978.

En stensättning och tre rösen från bronsåldern finns på ön. Den s k Danska kyrkogården är en lämning från senare tid. En fyr anlades 1890 på södra delen. Den är obemannad sedan 1911. Ingen annan bebyggelse finns på ön. Malön ingår i större områden av riksintresse för naturvård och friluftsliv, nr NN 5 och FN 5. Den ingår dessutom i ett av regeringen godkänt Natura 2000-område (SPA/pSCI).

Skala 1:40000. Malön 1:1 m.fl.

Bedömning

Områdets geovetenskapliga värde är stort, inte minst är de vidsträckta klapperstensfälten imponerande. Fågellivet är rikt och de botaniska värdena stora. Malön har också stora rekreativa värden. ”Enär Malön bör särskilt skyddas och vårdas på grund av öns betydelse för kännedomen om landets natur samt då ön är av väsentlig betydelse för allmänhetens friluftsliv...” (citat från reservatbeslutet).

Referenser

- Lindfeldt, K. 1990. Ängs- och hagmarker i Kungsbacka kommun. Länsstyrelsens meddelande nr 1990:2.
- Länsstyrelsens beslut om naturreservat 1965-03-26.
- Länsstyrelsen 1988. Områden av riksintresse. Friluftsliv. Länsstyrelsens meddelande nr 1988:18.
- Länsstyrelsen. 2001. Områden av riksintresse för naturvård i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 2001:20.
- Malmberg, S. 1978. Skötselplan för Malöns naturreservat (opubl).
- Strand, V. 2002. Natura 2000. Regeringsgodkända områden i Hallands län 2002. Länsstyrelsens meddelande 2002:01.